

Jaarverslag 2024

MOOI Noord-Holland

Adviseurs Omgevingskwaliteit

Alkmaar, juni 2025

Jaarverslag 2024

MOOI Noord-Holland

Adviseurs Omgevingskwaliteit

Prijsuitreiking Arie Keppler Prijs 2024.

Voorwoord

Het jaarverslag over 2024, het jaar waarin in Nederland de nieuwe Omgevingswet werd ingevoerd. Een gemoderniseerd planologisch instrumentarium voor de leefomgeving met grote implicaties voor het werk van MOOI Noord Holland. Het is een majeure operatie en er is nog veel meer tijd nodig voor verdere implementatie. De Nederlandse planningscultuur en de daarbij uitgedokterde instrumentenkoffer is niet iets wat maatschappelijk veel aandacht vangt. Er werken echter veel mensen aan de leefomgeving en nog meer zijn er direct afhankelijk van. Door de beperkte ruimte - en steeds beperktere milieuruimte - worden opgaven gecompliceerder en raken en botsen de oplossingen voor opgaves elkaar steeds vaker.

De reeks grote en complexe opgaven waar we als land (en mondiaal) mee te maken hebben, maakt dat we extra hard werken om de focus te blijven houden op zaken als klimaatadaptatie, verduurzaming, circulariteit, hernieuwbaar bouwen, energietransitie, water en bodemkwaliteit, biodiversiteit, de transitie van landschap en voedselproductie, huisvesting en inclusiviteit.

Het is niet makkelijk, noch lokaal, noch vanuit het Rijk, om pasklare oplossingen te vinden voor de samenhangende vraagstukken. Ze zijn te fundamenteel ingrijpend en op elkaar van invloed en het laaghangend fruit is al geplukt. Voor bovenstaande opgaven is ook en vooral een integrale en lange termijn visie nodig met adaptieve strategieën en consequent beleid.

Als organisatie voor de kwaliteit van de leefomgeving moeten we blijven pleiten voor visie en zorgvuldige afweging, op korte én lange termijn. Blijvend de dialoog voeren over het bereiken van goede omgevingskwaliteit als belangrijke basisvoorwaarde voor een mooie en duurzame leefomgeving. Dit doen we door onderzoek, kennisdeling, vakkundig en proportioneel adviseren en het bevorderen van een integrale en participatieve aanpak. En door te blijven vertellen hoe bijzonder onze landschappen, kernen, straten en huizen zijn - als 'hardware' voor kwaliteit van onze samenleving.

Wij ondersteunen gemeenten bij de noodzakelijke cultuurverandering binnen de ruimtelijke ordening en werken aan de verdere implementatie van nieuwe kaders en instrumenten.

Zo hebben we de nieuwe adviescommissies Omgevingskwaliteit gelanceerd en staan gemeenten met raad en daad bij voor het opstellen van visies en beleid. Dit doen we met een breed palet aan activiteiten, bijeenkomsten, publicaties en projecten, ook vanuit het Steunpunt Cultureel erfgoed en het landelijke platform Erfgoedvrijwilligers.

Veel nieuwe adviseurs zijn ons komen versterken - ruim 80 mensen samen

In 2024 is onze organisatie verder gegroeid. Nieuwe onderwerpen en specialismen dienen zich aan; archeologie, duurzaamheid en participatie. Veel nieuwe adviseurs zijn ons komen versterken - ruim 80 mensen samen. Soms gaan er ook mensen weg. In 2024 kondigde de directeur JEF Mühren aan plaats te willen maken voor nieuwe geluiden. We zijn hem als bestuur ontzettend dankbaar voor de manier waarop hij MOOI Noord Holland, samen met het team, heeft gevormd in de afgelopen 15 jaar! We zijn begonnen aan een nieuwe fase, waarin vanaf medio 2025 onze nieuwe directeur Dorine van Hoogstraten van zich zal laten horen.

Marian van der Weele, voorzitter van het bestuur

Zomerbijeenkomst 2024 met een
fietsexcursie door Schalkwijk, Haarlem.

27.12.2024 — Artikel, Over schoonheid en hoop, Flip ten Cate

‘In mijn opvatting van de rol van adviescommissies voor ruimtelijke kwaliteit gaat het helemaal niet om het toetsen van het welstandsvereiste of het beschermen van de erfgoedwaarde. Het gaat om de dialoog over de manier waarop de ontwerper zich verbonden heeft met de plek en met de bewoners daar. Heeft hij zich ingeleefd om de geest ervan en de historie ervan te identificeren, heeft hij met hart en ziel zijn best gedaan om daar een doorleefde toevoeging voor te ontwerpen. Het gesprek in de commissies ruimtelijke kwaliteit gaat in essentie dus over bezieling en verbinding, en daarmee over liefde en geluk. In de hoop dat het resultaat van dat aldus bezielde ontwerp ooit, door iemand, beleefd zal worden als schoonheid.

Daar doen we het voor. Mooiwaarts, zou ik zeggen!’

Deze opinie verscheen eerder in de nieuwsbrief van de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit nr. 64

Inhoud

1. Over MOOI Noord-Holland	13
1.1 MOOI Noord-Holland en de modernisering van de ruimtelijke ordening	15
1.2 Organisatie	20
1.3 Adviseurs en adviesteams	37
1.4 Activiteiten en projecten	57
1.5 Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland	69
2. Kengetallen en financieel resultaat	73
2.1 Accountantsverklaring	75
2.2 De organisatie en het advieswerk in cijfers	75
2.3 Financiële kengetallen, baten en lasten	76
2.4 Vermogensoverzicht	77
2.5 Overzicht van baten en lasten	78
2.6 Grondslagen voor balanswaardering en resultaatbepaling	79

1. Over MOOI Noord-Holland

Voor u ligt het jaarverslag van
MOOI Noord-Holland 2024.

Excursie team MOOI Wijhe-Deventer 2024.

1.1 MOOI Noord-Holland en de modernisering van de ruimtelijke ordening

Dit jaarverslag biedt een overzicht van de activiteiten en inspanningen van de Stichting MOOI Noord-Holland in 2024. Een markant jaar voor de ruimtelijke ordening in Nederland, vooral door de invoering van de Omgevingswet aan het begin van 2024. Deze nieuwe wet brengt, hoewel niet overal direct zichtbaar, aanzienlijke veranderingen in werkwijze en cultuur binnen gemeenten met zich mee.

Omgevingswet en adviseurs omgevingskwaliteit

Wij ondersteunden de gemeente bij de invoering en opstart van de nieuwe wettelijke adviescommissie. Met de bredere en vroegtijdigere advisering over omgevingskwaliteit, worden ook nieuwe thema's zoals verduurzaming, fabrieksmatige bouw, klimaatadaptatie en natuurinclusief en biobased bouwen vaker een onderwerp aan onze gesprekstafels.

De vernieuwde commissies hebben een belangrijke taak gekregen in het bevorderen van omgevingskwaliteit

De vernieuwde commissies in inmiddels 38 gemeenten hebben een belangrijke taak gekregen in het bevorderen van omgevingskwaliteit, met extra aandacht voor cultuurhistorie. Meerdere deskundigen op dat gebied zijn opgenomen in de commissie, en ook op de eerder genoemde aspecten van duurzaamheid worden onze adviseurs getraind. In elke gemeente liggen de accenten iets anders maar in grote lijnen is er overal een herkenbare structuur aangebracht.

Wij willen met de nieuwe gemeentelijke adviescommissies omgevingskwaliteit een onafhankelijke maar constructieve en vroegtijdige bijdrage aan initiatieven leveren. Als opvolger van de welstandscommissies, de monumentencommissies of de commissies voor ruimtelijke kwaliteit is de Commissie Omgevingskwaliteit, die breed is georiënteerd, het liefst zo vroeg mogelijk bij initiatieven aan tafel. Ook initiatiefnemers vragen hier meer en meer om.

Veranderingen binnen de gemeente

De afgelopen jaren is het adviseren van gemeentebesturen over wettelijke taken als ruimtelijke ordening, stedenbouw/landschap, inrichting openbare ruimte, monumentenbeleid en architectuur, steeds meer in elkaar geschoven. Nu komen daar ook nog de verduurzaming van de leefomgeving en de zorg voor natuur en ecologie bij. Dat vraagt om (interdisciplinaire) afstemming tussen verschillende aspecten en het vinden van een goede balans tussen privaat en publiek belang. Dat is niet altijd makkelijk, zeker niet met de grote vernieuwingsopgaven waar we voor staan, maar wel nodig om omgevingskwaliteit tot vanzelfsprekende maatschappelijke meerwaarde te maken.

Er is een cultuurverandering gaande waarbij meer faciliterend naar initiatieven wordt gekeken

De introductie van de Omgevingswet in 2024 brengt ook nieuwe instrumenten voor gemeenten. Wij helpen gemeenten bij het ontwikkelen van deze nieuwe instrumenten en de kennis en het beleid dat daarbij hoort. Gemeenten passen nieuwe instrumenten, kaders en processen toe. Er is een cultuurverandering gaande waarbij meer faciliterend naar initiatieven wordt gekeken. De voorbereidingen om bestaande processen in het gemeentehuis te moderniseren, meer integraal naar plannen te kijken en ook de kwaliteit van de leefomgeving eerder bij planontwikkeling bespreekbaar te maken, zijn vrijwel overal vergenodigd. De cultuurverandering en constructieve houding is ook aan onze adviseurs, onderzoekers en beleidsmakers goed besteed.

Onderzoek en beleidsontwikkeling

De werkzaamheden van de nieuwe commissie zullen op den duur ook samenhangen met de vormgeving van het nieuwe beleidsinstrumentarium onder de Omgevingswet met nieuwe instrumenten als: Omgevingsvisies, Omgevingsplannen, -programma's en vergunningen. Hierin krijgt het nieuwe begrip 'goede omgevingskwaliteit' als maatschappelijk kerndoel van de nieuwe wet gestalte. In de memorie van toelichting op de wet wordt 'goede omgevingskwaliteit' gekoppeld aan aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap. Het is precies deze brede

waar aan relevante aspecten van omgevingskwaliteit en het vermogen om hierbij herkomstwaarde en toekomstwaarde te verbinden, waar onze adviseurs zich dagelijks mee bezig (willen) houden.

Ambities en kernwaarden

De komende jaren gaan wij met alle aangesloten gemeenten in gesprek over en aan de slag met de ambities en kernwaarden van het kwaliteitsbeleid onder de Omgevingswet. Welke waarden en ambities staan centraal? Wat betekent dat voor de verschillende gebieden in de gemeente? In welke mate neemt de gemeente regie en wat wordt aan de mensen zelf overgelaten? De grote maatschappelijke opgaven in de leefomgeving waar we de komende jaren voor staan moeten worden aangepakt, waar mogelijk en betaalbaar maar ook van goede kwaliteit en lang (her)bruikbaar.

Nieuwe thema's

De opgaven voor onze leefomgeving worden steeds urgenter: klimaatadaptatie, energietransitie, herstel van biodiversiteit, woningbouw en de transformatie van het landbouw- en voedselsysteem vragen om doordachte keuzes. Tegelijk groeit de druk op de ruimte en is er schaarste aan woningen en voorzieningen. Circulariteit, biobased en industrieel (prefab) bouwen, benutting van natuurlijke systemen in water en bodem definiëren een nieuw werkveld. Duurzaamheid is een breed en vaak vaag begrip. Daarom hanteren wij een heldere definitie: duurzame architectuur, stedenbouw, landschap en monumentenzorg voorzien in de behoeften van nu, zonder die van toekomstige generaties, hier of elders, te schaden. Daarnaast is het betrekken van bredere groepen uit de samenleving (inclusiviteit) essentieel. Worden alle stemmen voldoende gehoord bij het streven naar omgevingskwaliteit?

MOOI Noord-Holland ons doel

Onze doelstelling voor de komende jaren is niet wezenlijk anders dan waar we in 1916 voor zijn opgericht: 'De bevordering en instandhouding van goede omgevingskwaliteit van de (fysieke) leefomgeving in de provincie Noord-Holland.' Het profiel van de Stichting MOOI Noord-Holland is gestoeld op professionaliteit en vakmanschap, gepaard aan een sterke overtuiging van het publieke belang van goede omgevingskwaliteit en de rol van onafhankelijke advisering daarbij. Met de toenemende aandacht voor de verantwoordelijkheid van burgers en burgerparticipatie groeit het belang van het uitdragen van inspiratie, enthousiasme

en creativiteit. Zonder concessies te doen aan een stevige maatschappelijke (en wettelijke) fundering van onze afwegingen benutten we waar mogelijk de kans voor constructieve bijdragen aan initiatieven vanuit de samenleving.

We zijn een maatschappelijke organisatie in het speelveld van de ruimtelijke ordening en cultuurhistorie en agenderen sinds jaar en dag schoonheid en ruimtelijke kwaliteit. De organisatie is een stichting zonder winstoogmerk en richt zich vooral op de Noord-Hollandse gemeenten, andere overheidsorganen en op de professionals en organisaties in het brede veld van de omgevingskwaliteit, inclusief vrijwilligersorganisaties.

Ontwikkelingen bij MOOI Noord-Holland

MOOI Noord-Holland, mede opgericht voor en door gemeentebesturen in Noord-Holland heeft in 2024 haar verbinding met de gemeenten in Noord-Holland versterkt door statutenwijziging, waardoor aangesloten gemeenten intensiever worden betrokken en invloed uit kunnen oefenen op de strategische missie en koers van de stichting. Op 28 juni werd voor het eerst een vergadering van aangesloten gemeenten georganiseerd, tijdens een inspirerende bijeenkomst in Haarlem.

Omgevingskwaliteit hoofddoel van de Omgevingswet

‘Dat de maatschappij meer verwacht van de fysieke leefomgeving dan veiligheid en gezondheid is “een goede omgevingskwaliteit” opgenomen in de centrale doelstelling. Dit duidt op het belang van aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap. Het gaat daarbij zowel om de menselijke beleving van de fysiek leefomgeving als om de intrinsieke waarden die de maatschappij toekent aan de identiteit van gebieden en aan dier- en plantensoorten.’

Uit: Omgevingswet, memorie van toelichting 4.3.1

Villa Holland (ons kantoorpand in Alkmaar)
opengesteld op Open Monumentendag 2024.

1.2 Organisatie

Organisatiestructuur

MOOI Noord-Holland beschikt over een deskundig en goed georganiseerd team van vaste medewerkers, aangevuld met een groot en flexibel netwerk van contractueel verbonden adviseurs. Deze combinatie stelt ons in staat om effectief en professioneel te opereren binnen uiteenlopende projecten en adviestrajecten. Het vaste team bestaat uit ruim twintig vakspecialisten met uiteenlopende kennisniveaus en achtergronden. Zij zijn actief als projectmedewerker, onderzoeker of vervullen een rol als lid en/of secretaris in commissies en adviesteams. De dagelijkse aansturing is in handen van een managementteam van vier personen, ondersteund door enkele stafmedewerkers.

MOOI Noord-Holland omgevingsadviseurs

Naast de vaste medewerkers werkt MOOI Noord-Holland structureel samen met een kern van circa zestig externe adviseurs, waaronder stedenbouwkundigen, architecten, restauratie-architecten, bouwhistorici, landschapsarchitecten en architectuurhistorici. Deze adviseurs combineren hun werk voor onze organisatie met een zelfstandige beroepspraktijk en stellen een deel van hun tijd beschikbaar voor onze stichting. Deze werkwijze is een bewuste keuze en vormt een belangrijk uitgangspunt binnen onze organisatie.

Jaarlijks vindt een gedeeltelijke vernieuwing van deze groep plaats: we nemen afscheid van enkele adviseurs en maken ruimte voor nieuwe deskundigen. In de selectie van adviseurs wordt niet alleen gelet op vakinhoudelijke expertise, maar ook op communicatieve vaardigheden en het vermogen om in dialoog te treden met alle betrokkenen. Enkele keren per jaar brengen we de groep adviseurs bij elkaar voor kennisontwikkeling, intervisie en kennisdeling.

Samenstelling van commissies

Onze commissies beschikken over een breed scala aan disciplines: stedenbouw, landschap, architectuurhistorie, bouwhistorie en restauratie. Conform de modelverordening van de VNG breiden wij dit aanbod uit met nieuwe specialismen, zoals duurzaamheid, sociale kwaliteit en inclusiviteit, aansluitend bij actuele opgaven. Een compleet overzicht van de adviseurs vindt u op [onze website](#) of in het [register van plaatsvervangers](#) in de gemeentelijke jaarverslagen.

Brede inzet adviseurs

Adviseurs van MOOI Noord-Holland zijn actief in diverse gremia, zoals kwaliteitsteams, supervisieteams, omgevingstafels en in specifieke lokale initiatieven, zoals keukentafelgesprekken bij stolpen. Vaak begeleiden zij onder mandaat complexe initiatieven vroegtijdig in het proces. Deze advisering is breder en minder formeel dan de beoordeling van omgevingsvergunningen, maar blijft zorgvuldig onderbouwd en waar mogelijk openbaar. Naast ontwerpbegeleiding bieden wij ondersteuning bij het opstellen van kaders, procesadvies, inspiratie en kennisdeling.

Deelname aan Kwaliteitsteams

Regelmatig wordt er door gemeenten op onze adviseurs een beroep gedaan voor deelname aan kwaliteitsteams, die regelmatig worden ingezet bij groot-schalige en complexe gebiedsontwikkelingen. Bij deze rollen begeleiden onze adviseurs met hun specifieke kennis en ervaring het proces van planvorming op een intensievere manier, zonder de rol van ontwerper over te nemen.

De adviseurs in deze teams proberen op een constructieve manier de belangen van (meestal professionele) initiatiefnemers in balans te brengen met publieke doelen, zoals vastgelegd in gemeentelijke beleidskaders.

Mandaatrollen en estafetteadvisering

Steeds vaker worden individuele commissieleden ingezet om onder mandaat van de adviescommissie al vroeg in planprocessen te adviseren. Het kan hierbij gaan om kleine ondergeschikte plannen, of een mandaat voor een specifiek gebied of voor specifiek type bouwplannen. Ook kan het gaan om het onder mandaat meedoen aan de gemeentelijke omgevingstafel. Over alle vormen van mandaat aan een individueel commissielid besluit de commissie via een zogenaamd mandaatbesluit, waarin aard en reikwijdte van het mandaat wordt vastgelegd. Bij twijfel kan de gemandateerde altijd terugvallen op de voltallige commissie. Deze vroege inzet is alleen werkbaar als er daarna ook een consequente advieslijn door de commissie op volgt en zaken zorgvuldig worden overgedragen. We noemen dat een ‘estafette’ van adviezen.

Handig hulpmiddel hierbij is ons digitaal adviesregistratiesysteem MOOIdars, dat aansluit op het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO).

Partnerschap

Naast de aangesloten Noord-Hollandse gemeenten werken we als stichting intensief samen met andere partijen zoals de Provincie Noord-Holland, de waterschappen, de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit (onze koepelorganisatie), OPEN (de organisatie van Provinciale Erfgoedhuizen in Nederland), de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), de ministeries van OCW, Binnenlandse Zaken en Infrastructuur en Milieu, het College van Rijksadviseurs en tal van andere betrokken organisaties.

Bestuur, organisatie en ondersteunende adviseurs

Bestuur

Het bestuur van MOOI Noord-Holland bestond in het jaar 2024 uit de volgende personen:

- Marian van der Weele, voorzitter van het bestuur, burgemeester van gemeente Waterland
- prof. dr. Freek Schmidt, architectuurhistoricus, hoogleraar Geschiedenis van de Architectuur en de Leefomgeving aan de Vrije Universiteit Amsterdam
- ir. Marc Reniers, penningmeester van het bestuur, architect
- ir. Rob van Leeuwen, landschapsarchitect
- Mariëtte Sedee, wethouder van gemeente Haarlemmermeer
- Thijs Kroese, voormalig wethouder van gemeente Purmerend
- Wessel Breunese, wethouder van gemeente Zaanstad

Marian van der Weele

Prof. dr. Freek Schmidt

ir. Marc Reniers

ir. Rob van Leeuwen

Mariëtte Sedee

Thijs Kroese

Wessel Breunese

Teamleden

Het team van MOOI Noord-Holland bestond in het jaar 2024 uit de volgende personen:

- *drs. ing. Jef Mühren, directeur*
- *drs. Dorine van Hoogstraten, adjunct-directeur*
- *Richard Cabri, financial controller*
- *Renate de Visser, BA, bureaumanager*
- *Sander van Alphen, MA, commissiesecretaris en beleidsadviseur erfgoed en duurzaamheid*
- *ir. Sebas Baggelaar, commissiesecretaris en beleidsadviseur*
- *Nur Bezema, bureau assistent (tot 1 september 2024)*
- *Hanna Blommers, BSc, beleidsmedewerker stedenbouw*
- *drs. Marlies Buurman, beleidsadviseur erfgoed*
- *drs. Anna Groentjes, beleidsadviseur erfgoed*
- *ir. Kees van Hoek, commissiesecretaris en beleidsadviseur*
- *Aniek de Jong, MA, commissiesecretaris en beleidsadviseur erfgoed*
- *Bo Jonk, MA, commissiesecretaris en beleidsadviseur erfgoed*
- *Stefan Kooi, MA, beleidsadviseur archeologie (tot 1 augustus)*
- *drs. Ingrid Langenhoff, commissiesecretaris en beleidsadviseur*
- *dr. Inge den Oudsten, beleidsadviseur erfgoed en coördinator Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland*
- *Primo Reh, MA, commissiesecretaris en beleidsadviseur erfgoed*
- *Esme Roobol, MA, commissiesecretaris*
- *Romy Schuit, BSc MA, commissiesecretaris en beleidsadviseur erfgoed*
- *Renee Stroomeer, MA, commissiesecretaris, beleidsadviseur erfgoed en archeologie*
- *Lisa Timmerman, MA, beleidsadviseur landschap en cultuurhistorie*
- *Estelle Timmerman, teamondersteuner*
- *Sanne Veersema-van Zoest, communicatieadviseur*
- *drs. Marrit van Zandbergen, beleidsadviseur en coördinator Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland (tot 1 januari 2025)*
- *dr. Kim Zweerink, commissievoorzitter en beleidsadviseur*

drs. ing. Jef Mühren

*drs. Dorine van
Hoogstraten*

Richard Cabri

Renate de Visser, BA

Sander van Alphen, MA

ir. Sebas Baggelaar

Nur Bezema

Hanna Blommers, BSc

drs. Marlies Buurman

drs. Anna Groentjes

ir. Kees van Hoek

Aniek de Jong, MA

Bo Jonk, MA

Stefan Kooi, MA

drs. Ingrid Langenhoff

dr. Inge den Oudsten

Primo Reh, MA

Esmee Roobol, MA

Romy Schuit, Bsc MA

Renee Stroomer, MA

Lisa Timmerman, MA

Estelle Timmerman

*Sanne Veersema-
van Zoest*

*drs. Marrit van
Zandbergen*

dr. Kim Zweerink

Tijdelijk ingehuurd

- Victorien Koningsberger, MA, commissiesecretaris en adviseur erfgoed
- ir. Nynke Jelles, secretaris kwaliteitsteams, architect

Victorien Koningsberger, MA

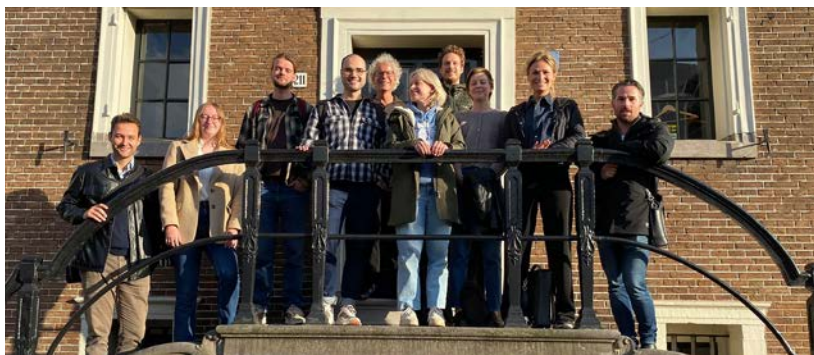

ir. Nynke Jelles

De centrale Erfgoedcommissie

Door de invoering van de Omgevingswet krijgen alle gemeentelijke adviescommissies de primaire en formele verantwoordelijkheid om het gemeentebestuur te adviseren over o.a. monumenten en plannen waarbij erfgoed van belang is. Hierdoor is de rol van de centrale Erfgoedcommissie van MOOI Noord-Holland veranderd. Dit team van erfgoedexperts adviseert niet meer direct aan gemeentebesturen, maar dient als klankbord voor de gemeentelijke adviescommissie, daar waar een specialistische of juist overkoepelende blik gewenst is. De centrale Erfgoedcommissie kan in verschillende vormen worden ingezet; zij kunnen de gemeentelijke adviescommissie aanvullend adviseren over een plan of een van de leden van de centrale Erfgoedcommissie wordt aan de gemeentelijke adviescommissie toegevoegd.

Het afgelopen jaar heeft de centrale Erfgoedcommissie verschillende gemeentelijke adviescommissies bijgestaan in de advisering over onder andere complexe herbestemmingen van bijzondere gebouwtypologieën zoals kerken en gemalen, grootschalige restauraties, ingrepen aan landgoederen, Engelse landschapsparken en gemeentegrensoverschrijdende structuren zoals de Westfriese Omringdijk en de Stelling van Amsterdam. Daarnaast is Natasja Hogen aangetreden als nieuwe voorzitter van de centrale Erfgoedcommissie. Zij volgt Karianne Vandenbroucke op en zal de centrale Erfgoedcommissie de komende jaren verder vorm gaan geven, samen met de andere leden van het team.

Second Opinion Commissie

Als belanghebbenden het niet eens zijn met het advies van de gemeentelijke adviescommissie, kunnen zij – liefst in overleg met de betreffende gemeente – een second opinion aanvragen bij een speciale Second Opinion Commissie. In de regel zijn de opdrachtgever van het bouwplan en zijn ontwerper de belanghebbenden, maar ook omwonenden, het gemeentebestuur, of anderen die een aantoonbaar belang hebben bij het bouwplan, kunnen als belanghebbende worden aangemerkt.

De samenstelling van de Second Opinion Commissie wordt op basis van de voorliggende adviesvraag bepaald en volgt het protocol van de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit. Omdat we deze adviezen alleen kunnen faciliteren voor gemeenten die niet bij ons zijn aangesloten, reikt dit deel van ons advieswerk over het algemeen buiten de grenzen van provincie Noord-Holland. Een voorbeeld hiervan is de second opinion over de verleende omgevingsvergunning voor een aanbouw en een vrijstaande schuur bij een van de dienstwoningen, behorend bij de vuurtoren in Burgh-Haamstede. Het ensemble van dienstwoningen en vuurtoren is aangewezen als rijksmonument. De omgevingsvergunning werd verleend op basis van een positief advies van de gemeentelijke adviescommissie en er werd geen advies ingewonnen bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Onze Second Opinion Commissie kwam tot de conclusie dat het vrijstaande bijgebouw in hoofdopzet en materiaal voldoende ondergeschikt was aan het hoofdgebouw. Echter, met de voorgestelde aanbouw zou de monumentale waarde van de voormalige dienstwoning worden aangetast. Dit omdat de aankapping gesloopt zou moeten worden, terwijl aan de aankapping in het bouwhistorisch rapport een positieve monumentwaarde was toegekend. Ook de vormgeving en positionering van de aanbouw ten opzichte van het hoofdvolume zou niet ondergeschikt genoeg zijn aan het monument. Hiermee kwam de Second Opinion Commissie tot een andere conclusie dan de gemeentelijke adviescommissie, waarmee de bezwaarmakers door de Second Opinion Commissie (gedeeltelijk) in het gelijk werden gesteld.

De stolpenconsulent en ervenconsulent

De stolpenconsulent begeleidt gemeenten en initiatiefnemers bij complexe en concrete veranderingen in en rondom stolpboerderijen zoals herbestemmingen en splitsingen. De stolpenconsulent brengt als onafhankelijk adviseur de publieke en particuliere belangen samen tijdens een keukentafelgesprek met eigenaren, ontwerpers, gemeenten en andere adviseurs en betrokkenen.

De stolpenconsulent heeft in 2024 geen uitgewerkte adviezen uitgebracht. Wel kwamen er meerdere aanvragen van initiatiefnemers binnen die op een andere manier geholpen konden worden, bijvoorbeeld omdat we konden verwijzen naar een kundige landschapsarchitect of direct naar de gemeente. Ook heeft de stolpenconsulent goed vinger aan de pols gehouden bij de verschillende stolpboerderij-organisaties en initiatieven. Het uitwisselen van kennis en binnengekomen casussen tussen de Boerderijinstichting Noord-Holland en de stolpenconsulent is in 2024 weer opgestart en de stolpenconsulent heeft vaste zitting in het Red de Stolp-overleg. Daarnaast is er vanuit MOOI Noord-Holland een budget beschikbaar gesteld voor kennisoverdracht waardoor de stolpenconsulent ondersteuning kon bieden bij de scriptie van een student Bouwkunde Hogeschool getiteld 'Hedendaagse Stolp: Twee Onder Eén Dak'.

Ook de ervenconsulent bemiddelt tussen gemeente en eigenaar op basis van een keukentafelgesprek. In samenwerking met Landschap Noord-Holland zet MOOI Noord-Holland zich in om de typische landschapskenmerken van de erven bij ingrijpende ontwikkelingen herkenbaar te houden. De ervenconsulent is in 2024 zeven keer concreet benaderd voor een advies waarvan er één de sloop-herbouw van een stolpboerderij met bijhorende erfindeling betrof.

Het stolpen- en ervenadvies dragen bij aan een soepel planproces, de versterking van de kernkwaliteiten van het landelijke gebied en de totstandkoming van goede voorbeeldprojecten.

Teamuitje MOOI Wijhe-Deventer 2024.

Stolpenonderzoek in de Beemster.

Afscheidsinterview met Jef Mühren door Flip ten Cate
en José van Campen

Ruimteman

Jef springt met een brede grijns uit zijn auto op een rommelig haventerrein in Amsterdam-Noord. "Wat een goeie plek!" roept hij. Er zijn kades, er ligt een oude tjalk, er is uitzicht over het IJ richting KNSM-eiland. "Misschien kan De Klazina hier wel liggen." We hebben ruim tijd uitgetrokken voor dit afscheidsinterview, er zal dus vast wel tijd genoeg zijn voor een pauzewandeling langs de waterkant. Eerst maar eens in gesprek. We zitten in de portiersloge van de voormalige kantine van de Oranjewerf. Het wonderlijke is dat geen van ons drieën het interview heeft voorbereid. Er is geen vragenlijst of agenda. We kennen elkaar goed genoeg om te weten wat de essenties zijn.

*Afscheidsinterview met Jef Mühren***Het werk voelen**

Voor Jef draait alles om mensen. Maar zo begon het niet. "In mijn opleiding en eerste werkperiode stonden de gebouwen en de structuur daarvan centraal. Die geven vorm aan de samenleving. Ik ben iemand die in ruimte denkt. Als je op zaterdag schoenen gaat kopen, kijk je naar de gevels. Je kijkt naar de proporties van de straat. Je kan die manier van kijken niet om vijf uur 's middags uitzetten. Dit klinkt misschien overdreven, maar de mensen bij MOOI Noord-Holland begrijpen het. Je kunt gerust op tijd naar huis gaan maar je bent toch 24/7 met je vak bezig. Uiteindelijk heb ik via planologie en ruimtelijke kwaliteit pas geleerd dat het eigenlijk over de samenlevingscultuur gaat, dat zowel fysieke als sociale omstandigheden de samenleving vorm geven. Dat de mens centraal staat."

Zo stuiten we meteen op een rode draad in Jef's verhaal: de drang om de ruimte te begrijpen en te verklaren voor anderen. "Stapelgek werden mijn zoons Pol en Maas er soms van. In Marseille bij de Unité d'Habitation van Le Corbusier vertel ik ze dat de Bijlmer schatplichtig is aan dit gebouw en zo ontstaat een goeie discussie over hoe architectonische visie vermorzeld kan worden in sociale dynamiek en politieke keuzes. Ze begrijpen het! En ze vinden hun weg in een stad."

In het werk en de mensen met wie hij samenwerkt zoekt Jef dezelfde bevlogenheid. En dat lukt: MOOI Noord-Holland blijkt een plek waar mensen zich kunnen en willen ontwikkelen. "Ik weet eigenlijk niet precies hoe het komt, maar we hebben een hele reeks jonge, frisse mensen weten aan te trekken. Soms denk ik: ze trekken elkaar aan. Ze komen binnen, soms wat zoekend, maar ontwikkelen zich vaak enorm. Wij leren ook van hen. Bij vacatures kiezen we niet primair op basis van cv, maar voelen we aan of iemand in de groep past. Soms hoor je iemand twee zinnen zeggen, en dan ben ik meteen gek op zo iemand. Die klik, die verstandhouding – dat is belangrijker dan welk diploma dan ook."

Het telefoontje van Jeanny

In 2009 wordt Jef gebeld door Jeanny Mudde-Crezée, de toenmalige adjunct-directeur van (toen nog) Welstandszorg Noord-Holland (WZNH). "Noud gaat afscheid nemen, en we hebben jou nodig als nieuwe directeur, zei ze." Noud de Vreeze had de organisatie opgeschud en Jef geeft zijn voorganger ook nu nog de credits voor de inhoudelijke en professionele slag die onder diens leiding gemaakt is. Daarnaast roemt hij Jeanny: "Haar zorgzaamheid, structuur en sociale antenne hebben bijgedragen aan een warme bedrijfscultuur. Zij bracht een gevoel van omzien naar elkaar."

Bedrijfsmatig zijn de eerste jaren lastig. De bankencrisis ijlt na, vanaf 2011 ligt de bouw plat. Dankzij ongelofelijke solidariteit van de medewerkers wordt een ontslagronde voorkomen. “Iedereen ging een dag minder werken en er kwam geen vervanging van vertrekkende mensen. Zo hebben we overleefd tot de bouw na 2013 weer opveerde. Ik dacht: straks bestaan we honderd jaar, we hebben iets te vieren, en dat gaan we doen ook.”

In 2016 is het zover: WZNH wordt MOOI Noord-Holland en viert het eeuwfeest Overmooi

Honderd jaar

Begin 2015 roept Jef wat kompanen bijeen om plannen te maken voor het eeuwfeest. Hij hecht eraan hun namen te noemen: “Rob van Leeuwen, Mark Reniers, Bruno Doedens, en natuurlijk Jeanny en José van Campen. Al snel kwam Primo Reh erbij, nog pril, zoekend en studentikoos, maar ik was meteen gek op hem.” In 2016 is het zover: WZNH wordt MOOI Noord-Holland en viert het eeuwfeest Overmooi. Een gigantische kaart van Noord-Holland wordt uitgerold op verschillende plekken en vormt de ondergrond voor gesprekken, spel en dans. De manifestatie trekt naast vakmensen ook veel toevallige passanten. Dit biedt Jef nieuwe inzichten. “Ik liep met een stel uit Purmerend op de Koemarkt over de kaart. De man liep over zijn rollator heen gebogen, hij kon eigenlijk niet eens rechtop staan. Ik ben een uur met ze meegelopen over de kaart, hun hele leven langs. Van Amsterdam naar Alkmaar en naar Purmerend waar ze op school hadden gezeten.”

Overmooi bleek voor MOOI Noord-Holland een doorbraak. “Vooral erkenden we dat de burger niet slechts een buitenstaander is, maar een volwaardige gesprekspartner kan zijn. We doen het nog steeds, bijvoorbeeld in Koffie met Kaart. We laten mensen zien waar ze wonen, welke geschiedenis er onder hun voeten ligt, en wat er op het spel staat. Dan komt er vaak ineens begrip en betrokkenheid. De meeste mensen denken vanuit hun dagelijks leven. Voor hen is een plek bijzonder omdat daar herinneringen liggen, niet omdat het toevallig een ‘cultuurhistorisch lint’ is.”

Het liftbordje van Jef

Inhoudelijk heeft Jef al die vijftien jaar een duidelijke agenda: verbreden en vervroegen van de kwaliteitsdiscussie. “We moeten ons hierbij niet beperken tot objecten. Het gaat ook over het erf, over het slotenpatroon, over het landschap. Over de

leefomgeving als geheel.” Groot is de verbijstering van Jef en vele vakgenoten als in 2012 blijkt dat het woord ‘kwaliteit’ volkomen ontbreekt in het eerste ontwerp van de Omgevingswet. Er is actie nodig! Flip ten Cate en José van Campen zijn al bezig met een essay over de toekomst van de kwaliteitsadvisering, samen met Jef wordt dit uitgebouwd tot het pleidooi van Mooiwaarts. Dat krijgt binnen enkele dagen meer dan 1500 handtekeningen. En dan volgt deze waargebeurde scène. Mooiwaarts biedt het pleidooi met alle handtekeningen aan aan Minister Schultz van Haegen. Ze neemt het welwillend in ontvangst maar moet direct vertrekken, de dienstauto staat al voor. Jef kijkt even beteuterd, maar vraagt dan of ze hem een lift kan geven. Waarheen dan? Hij haalt een liftbordje tevoorschijn: Mooiwaarts! IJs gebroken, en niet veel later komt de Minister op uitnodiging van Mooiwaarts naar Zaanstad, waar we haar samen met wethouder Dennis Straat (VVD) laten zien dat ruimtelijke kwaliteit geen PvdA-hobby is. Een ander woord zou dat nog duidelijker maken: omgevingskwaliteit. En zo hebben we, mede dankzij het liftbordje van Jef, nu een Omgevingswet waarin omgevingskwaliteit één van de maatschappelijke doelstellingen is.

De kracht van de eenvoud

De afgelopen tien jaar ontwikkelde MOOI Noord-Holland zich verder en groeide enorm: “We zijn het begrip omgevingskwaliteit met kracht gaan omarmen over de volle breedte: cultureel erfgoed, architectonische en stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap. Samen met Dorine van Hoogstraten die ons tien

jaar geleden kwam versterken, en een hele stoet aan fantastische collega's, is in opdracht van de provincie het Steunpunt Cultureel Erfgoed ontwikkeld en zijn we in ons werk herkomstwaarde en toekomstwaarde - waaronder duurzaamheid - steeds beter en begrijpelijker gaan agenderen en verbinden." De boodschap die Jef mee wil geven aan Dorine van Hoogstraten - die nu het stokje van hem overneemt - is om vast te houden aan de kracht van de eenvoud. "Ik pleit voor eenvoud, helderheid en het goede gesprek. We moeten terug naar de kern: waarom doen we dit, voor wie, en hoe leggen we dat op een begrijpelijke manier uit? Als we blijven praten in jargon, richtlijnen en stelsels, sluiten we mensen buiten - terwijl omgevingskwaliteit juist iets is dat iedereen aangaat. De uitdaging is om de persoonlijke benadering en betrokkenheid vast te houden terwijl de schaal en complexiteit toenemen."

En nu?

Afscheid nemen doet pijn. "Ik had dit met liefde nog tien jaar of langer kunnen doen. Maar voor mij is dit het moment om de vraag te stellen of ik ook nog op andere knoppen kan drukken." Hij voelt een sociale urgentie - een vriend vertelt hem over Quiet Communities en de Quiet 500, de glossy over de armsten als spiegelbeeld van de Quote 500, een prachtig initiatief. Er is ook een ecologisch stemmetje. Jef pakt het boek 'Nederland:Veganland?' van Benno Strootman e.a. uit zijn tas. "De enorme hoeveelheid land die wij opsouperen om zuivel en vlees te maken en de wijze waarop we dat doen, maakt misbruik van biodiversiteit, bodem en water. Dus, wat is de oplossing: minder consumptie van vlees en zuivelproducten, inzetten op evenwichtige regeneratieve landbouw." Afscheid nemen biedt ook ruimte. Jef ziet zichzelf misschien wel oogsten in het voedselbos van een oud-collega, fantaseert over een campertocht door het Atlasgebergte. "Ik heb een kaartje in mijn telefoon van het langste vrijliggende fietspad ter wereld in Canada. Maar Hester, mijn vrouw, heeft zo haar eigen agenda en leven, en zegt: 'Zullen we anders gewoon hier in de buurt maar beginnen?' Ja, ergens daartussenin ligt het waarschijnlijk."

Zoveel te bespreken, zoveel herinneringen en nieuwe ideeën. We hebben het over zoveel nog niet gehad: het Schetsboek, fabrieksmatig bouwen, Jan Wilslezingen, Jefs bijdrage aan de Federatie en de TRKN-samenwerking, de toneelvoorstellingen. En onze pauzewandeling langs het IJ is er ook niet meer van gekomen. Daags na het gesprek maakt Jef voor ons drieën een appgroepje aan: Wandelgroep Basecamp MooiWaarts. Gelukkig geen afscheid dus!

De gemeente Haarlemmermeer heeft een mooi programma ontwikkeld over de dynamische planontwikkelingen in Hoofddorp; het centrumgebied, de Spoorzone, Lincolnpark, Beukenhorst en Hyde Park. Voorafgaand aan de prijsuitreiking van de Arie Keppler Prijs 2024 was er een excursie langs een aantal van deze ontwikkellocaties.

1.3 Adviseurs en adviesteams

MOOI Noord-Holland adviseert de volgende gemeenten:

Aalsmeer	Hollands Kroon
Alkmaar	Hoorn
Amstelveen	Koggenland
Bergen	Landsmeer
Beverwijk	Medemblik
Bloemendaal	Oostzaan
Castricum	Opmeer
Den Helder	Ouder-Amstel
Diemen	Purmerend
Dijk & Waard	Schagen
Drechterland	Stede Broec
Edam-Volendam	Uitgeest
Enkhuizen	Uithoorn
Gooise Meren	Velsen
Haarlem	Waterland
Haarlemmermeer	Wijdemeren
Heemskerk	Wormerland
Heemstede	Zaanstad
Heiloo	Zandvoort

Commissie

Zitting

Voorzitter

Leden

Commissiesecretaris

Plantoelichter

Commissie

Zitting

Voorzitter tot 1 sept

Voorzitter vanaf 1 sept

Vast lid

Roulerende leden

Secretaris - lid

Plantoelichter

Commissie Omgevingskwaliteit Alkmaar

op donderdag in de oneven weken van het jaar in
de Besognekamer van het Stadhuis, Langestraat 97
te Alkmaar

ir. Dana Ponec, architect

AvB-arch Marcel Heijmans, architectlid

drs. Hester Aardse, monumentenlid

ir. Bastiaan Jongerius, architect

ing. Sandra van Vuuren, burgerlid

Ray Stoffberg, burgerlid

Jan de Lange, plv. burgerlid

Aniek de Jong, MA

Martin Admiraal

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Beverwijk

op woensdag in de oneven weken van het jaar online

ir. Karianne Vandenbroucke, restauratiearchitect

drs. ing. Natasja Hogen, architectuur- en bouwhistoricus

ir. Kees Doornenbal, restauratiearchitect

AvB-arch Marcel Heijmans, restauratie-architect en
bouwhistoricusAvB-arch Rob de Vries, restauratie-architect en
bouwhistoricus

Romy Schuit, BSc MA, architectuurhistoricus

Conny van Rijn-Spits

Commissie

Zitting

**Adviescommissie voor Ruimtelijke Kwaliteit
Bloemendaal**

op donderdag in de oneven weken van het jaar
in het gemeentehuis van Bloemendaal,
Bloemendaalseweg 158 te Overveen, of online

Voorzitter
Leden

drs. Anita Blom, architectuurhistoricus
ir. Eddo Carels, architect
ir. Daan Knijnenburg, architect

Commissiesecretaris

Primo Reh, MA

Plantoelichters

Medewerkers van afdelingen Omgevingsvergunning-
gen, Toezicht en Handhaving, Erfgoed en Ruimtelijke
ordening

Commissie

Zitting

**Gemeentelijke Adviescommissie
Omgevingskwaliteit Den Helder**

dinsdag in de oneven weken van het jaar in het
Stadhuis van Den Helder, Willemsoord 66 te
Den Helder

Voorzitter
Leden

ir. Robbert-Jan Wijntjes, stedenbouwkundige
ir. Rob de Vries, architect, gemandateerde
drs. ing. Natasja Hogen, erfgoeddeskundige
ir. Eddo Carels, erfgoeddeskundige (vervangend lid)

Commissiesecretaris

ir. Sebas Baggelaar

Plantoelichter

Annika Wessels

Commissie

Zitting

Voorzitter:

Leden:

Secretaris tot 1 feb

Secretaris tot 1 nov

Secretaris vanaf 1 nov

Plantoelichter

Commissie

Zitting

Voorzitter

Leden

Commissiesecretaris

Plantoelichters

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Dijk & Waard

op donderdag in de even weken van het jaar online
of in het gemeentehuis van Heerhugowaard, Parelhof 1
te Heerhugowaard

ir. Jan-Richard Kikkert, architect

Laura de Bonth MSc, stedenbouwkundige

ir. Debby Alferink, architect

Romy Schuit, BSc MA

Dr. Inge den Oudsten

Esmee Roobol MA

Anneke Westerhof-Sikma

**Gemeentelijke Adviescommissie Fysieke
Leefomgeving Edam-Volendam**

op maandag in de even weken van het jaar op
De Deimpt 7 te Volendam of online

ir. Bastiaan Gribling, stedenbouwkundige

Marcel Heijmans, architect

ir. Anke Zeinstra, architect

Hans Boonstra, monumentdeskundige

Jan Nieuweboer burgerlid

Peter de Vries, burgerlid

Gerrit Kuijper, burgerlid

Renee Stroomer, MA

Marc Steur, beleidsmedewerker Ruimtelijke Kwaliteit

Sander Diepenhorst, medewerker vergunningverlening

Commissie

Zitting

Voorzitter
Leden

Ambtelijk secretaris

Commissie

Zitting

Voorzitter

Leden

Commissiesecretaris

Plantoelichters

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Gooise Meren

op woensdag in de oneven weken van het jaar over kleinere bouwplannen en op even weken over grotere bouwplannen, in het gemeentehuis van Gooise Meren, Brinklaan 35 te Bussum, of online

drs. Irmgard van Koningsbruggen, architectuurhistoricus
 ir. Paul Kramer, architect
 ir. Oliver Ebben, architect
 ir. Simone Bleumink, architect tot 1 september
 ir. Alenca Mulder, architect restauratie

Margriet Slippens (gemeente Gooise Meren)

Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Haarlem

op maandag in de oneven weken op het stadhuis, gemeente Haarlem

drs. Dorine van Hoogstraten, architectuurhistoricus

ir. Miranda Reitsma, stedenbouwkundige
 ir. Debby Alferink, gemandateerd architect
 ir. Anouk Vermeulen, architect lid
 ir. Rob de Vries, restauratiearchitect

Sander van Alphen, MA

Annamaria van Enk en Guillermo Rodriguez Verjan

RES Bustour op 14 en 21 juni 2024 voor ambtenaren werkzaam in de
energietransitie Noord-Holland en volksvertegenwoordigers: statenleden,
bestuurders waterschappen en gemeenten, en raadsleden.

Commissie

Zitting

Voorzitter
Leden

Commissiesecretaris

Plantoelichters

**Commissie Omgevingskwaliteit
Haarlemmermeer**op woensdag in de even weken van het jaar in
het raadhuis van Haarlemmermeer, tijdelijk
Taurusavenue 100, en onlineir. Judith Korpershoek, architect
ir. Maarten Overtoom, architect
ir. Willemien van Duijn, architect
ing. Romy Schuit BSc MA, erfgoeddeskundige
ir. Hans Pluckel, erfgoeddeskundige

drs. Ingrid Langenhoff

Cora Paarlberg, Gonneke Karel en Karin Klein-Vijfschaft

Commissie

Zitting

Voorzitter

Leden

Commissiesecretaris

Plantoelichter

**Adviescommissie voor Ruimtelijke Kwaliteit
Heemstede**op donderdag in de oneven weken van het jaar in
het gemeentehuis van Heemstede, Raadhuisplein 1 te
Heemstede, of online

drs. Anita Blom, architectuurhistoricus

ir. Eddo Carels, architect
ir. Daan Knijnenburg, architect
Hans van Zoest, burgerlid

Primo Reh, MA

Ben Spee

Commissie

Zitting

Voorzitter
Leden

Commissiesecretaris

Plantoelichters

**Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit
Hollands Kroon**

op dinsdag in de oneven weken van het jaar, digitaal

ir. Robbert-Jan Wijntjes
ir. Rob de Vries, architect, gemandateerde
drs. ing. Natasja Hogen, erfgoeddeskundige
ir. Eddo Carels, erfgoeddeskundige (vervangend lid)

ir. Sebas Baggelaar

E. Menzl en A. Zwaag

Commissie

Zitting

Voorzitter
LedenCommissiesecretaris
Plantoelichters**Ruimtelijke Adviescommissie Hoorn**op woensdag in de oneven weken van het jaar in het
Stadhuis van Hoorn, Nieuwe Steen 1 te Hoorn, of onlineir. Ron Baltussen, architect
ir. Ann-Katrin Adolph, monumentendeskundige
ing. Hans Boonstra, monumentendeskundige
Kees Doornenbal, architect
Jaap van der Hout, burgerlidRenee Stroomer, MA
Nico Happé, plantoelichter monumenten en
beschermde gebieden
Mariska Dijkman, plantoelichter voor de overige
gebieden**Commissie**

Zitting

Voorzitter
Lid**Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Huizen**

een keer in de drie weken op donderdagochtend

ir. Judith Korpershoek, architect
ir. Oliver Ebben, architect

Regio**Commissie Kennemerland
(Gemeentelijke Adviescommissie Ruimtelijke
Kwaliteit Heemskerk, Gemeentelijke
Adviescommissie Omgevingskwaliteit
Bergen, Heiloo, Castricum en Uitgeest)**

Zitting

op maandag in de oneven weken van het jaar in
het gemeentehuis van Castricum, Raadhuisplein 1
te Castricum

Voorzitter

ir. Peter de Ruyter, landschapsarchitect

Leden

ir. Willemien van Duijn, architect

ir. Ron Baltussen, architect

ir. Joost Buchner, monumentdeskundige

AvB-arch Hendrik Postuma, HMC

Bon Hoetjes, burgerlid

Commissiesecretaris

ir. Kees van Hoek

Plantoelichters

M. Wilms, Vergunningen-Erfgoed de BUCH gemeenten
K. Cairo, Bureau Vergunning en Handhaving Heemskerk
J. Perez-van Aken, R. Potma, O. Vink, J. Hopman,
team Vergunningen Toezicht Handhaving de BUCH
gemeenten

Regio**Laag Holland: Commissie Omgevingskwaliteit
Purmerend en Ruimtelijke Kwaliteit Landsmeer**

Zitting

op maandag in de oneven weken van het jaar in het
Gemeentehuis van Purmerend, Purmersteenweg 42
te Purmerend

Voorzitter

ir. Ben Ewals, stedenbouwkundige

Leden

ir. Jorrit Mulder, architect

Jeroen Twisk, erfgoeddeskundige

Commissiesecretaris

Aniek de Jong, MA

Plantoelichters S. Melk, sector Grondgebied/Bouwzaken Landsmeer
J. Kemper, Domein Ruimtelijk, Vergunningen,
Beleid en Advies Purmerend
J. van Zijp, Domein Ruimtelijk, Vergunningen,
Beleid en Advies Beemster

Regio

Commissie Noord-Holland Zuid: Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel

Zitting op maandag in de even weken van het jaar. Voor Ouder-Amstel en Diemen in het gemeentehuis van Diemen, D.J. den Hartoglaan 1 te Diemen. Voor Amstelveen en Aalsmeer afwisselend in het raadhuis van Amstelveen, Laan Nieuwer-Amstel 1 te Amstelveen, of het gemeentehuis van Aalsmeer, Raadhuisplein 1 te Aalsmeer.

Voorzitter ir. Hester Wessels, architect en erfgoedsspecialist
Leden Daniel Peters MSc, architect
ir. Jeroen Hooyschuur, architect en erfgoedsspecialist

Secretaris – lid Romy Schuit, BSc MA, architectuurhistoricus

Plantoelichters Annika Platje, gemeente Amstelveen en Aalsmeer
Marcus Kempers, gemeente Amstelveen en Aalsmeer
Marco Brink, gemeente Ouder-Amstel
Felix de Ruig, gemeente Diemen

Commissie

Commissie Erfgoed en Ruimtelijke Kwaliteit Schagen

Zitting op dinsdag in de oneven weken van het jaar, digitaal

Voorzitter ir. Robbert Jan Wijntjes, stedenbouwkundige
Leden ir. Rob de Vries, architect
drs. ing. Natasja Hogen, erfgoeddeskundige
ir. Eddo Carels, erfgoeddeskundige (vervangend lid)

Commissiesecretaris ir. Sebas Baggelaar

Plantoelichter Guus Stam

Bouwmeester

Zitting

Bouwmeester
Secretaris

Plantoelichter

Uithoornop maandag in de even weken van het jaar in het
gemeentehuis van Diemen, D.J. den Hartoglaan 1 te DiemenDaniel Peters MSc, architect
Romy Schuit, BSc MA, architectuurhistoricus

Marco Brink, gemeente Uithoorn

Commissie

Zitting

Voorzitter
Leden

Stedenbouwkundigen

Plantoelichters

**Adviescommissie Erfgoed en Ruimtelijke
Kwaliteit Velsen**op donderdag in de oneven weken van het jaar,
Dudokplein 1, 1971 EN IJmuidening. Miranda Reitsma, stedenbouwkundige
ir. Kees van Hoek, architect-secretaris
ing. Cees Hooyschuur, restauratiearchitect/
drs. ing. Natasja Hogen

T. Schlossmann, B. Kaptein, B. Schmidt

M. Gemser, L. Golverdingen, M. Leegwater, K. Toth,
J. Kooij, R. Boon, M.Ibrahim**Commissie**

Zitting

Voorzitter
Leden**Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Waterland**op maandag in de even weken van het jaar in het
Gemeentehuis van Waterland, Pierebaan 3 te
Monnickendam, of onlineir. Bastiaan Gribling, stedenbouwkundige
ir. Anke Zeinstra, architect
ing. Hans Boonstra, monumentendeskundige
ing. Lodewijk Duymaer van Twist, burgerlid
ir. Sjef Kwakman,
ir. Floor de Voogt, burgerlid
Marcel Heijmans, plaatsvervangend monumentendeskundige

Commissiesecretaris	Renee Stroomer, MA
Plantoelichters	Jeffrey Strating ir. Ernst-Peter Everaardt, plantoelichter monumenten en Beschermde Stads- en Dorpsgezichten
Regio	Team West-Friesland (Drechterland, Enkhuizen, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Stede Broec)
Zitting	op woensdag in de even weken van het jaar. Voor Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland in het gemeentehuis van Drechterland, Raadhuisplein 1 te Hoogkarspel. Medemblik en Opmeer in het gemeentehuis van Medemblik, Dick Ketlaan 21 te Wognum. Koggenland wordt online gehouden.
Voorzitter Leden	dr. Kim Zweerink ing. Nico Zimmermann, architect ing. Patrick van Emmerik, architect ir. Sandra van Assen, stedenbouwkundige
Commissiesecretaris	Bo Jonk, MA, erfgoeddeskundige, tevens commissielid behalve in gemeente Koggenland
Plantoelichters	H. Bleeker, Stede Broec M. Dordregter, Opmeer M. Haakman, Koggenland P. Heilig, Enkhuizen R. Laan, Drechterland G. Wouda en J. Tromp, Medemblik

*De commissie en ambtenaren van Dijk en Waard
op excursie door de gemeente 2024.*

Commissie

Zitting

Voorzitter

Leden

Commissiesecretaris

Plantoelichter

Commissie Omgevingskwaliteit Wijdmeren

op woensdag in de even weken van het jaar in
het gemeentehuis van Wijdmeren, De Rading 1
te Wijdmeren

Drs. Sophie van Ginneken, architectuurhistoricus

ir. Daniël Peters, architect

ir. Peter Rutten, architect

ir. Sebas Baggelaar

Roderick Baro

Regio

Zitting

Voorzitter

Leden

Aanvullende leden Oostzaan
en Wormerland

Aanvullende leden Zaanstad

**Team Zaanstreek (Oostzaan, Wormerland,
Zaanstad)**

op dinsdag in de even weken van het jaar, digitaal

ir. Hanneke Kijne, landschapsarchitect

ir. Bart Duvekot, gemandateerde architect

drs. ing. Natasja Hogen, architectuurhistoricus

Egon Kuchlein, architect lid

ir. Onno Vlaanderen, architect lid

Ben Mendes, burgerlid

Christiaan Homburg, burgerlid namens Zaans Erfgoed

Commissiesecretaris

Sander van Alphen, MA

Plantoelichters

Rob Huijser en Silvia Candeias Caninhas (Zaanstad)

Wouter Kieft (Oostzaan en Wormerland)

Commissie

Zitting

**Adviescommissie Omgevingskwaliteit
Zandvoort**

op dinsdag om de twee weken van het jaar online
of in het raadhuis van Zandvoort, Swaluëstraat 2
te Zandvoort

Voorzitter
Leden

ir. Klaas Kingma, architect
ir. Peter Rutten, architect
ir. Daniël Peters, architect

Secretaris-lid

Victorien Koningsberger, MA, architectuurhistoricus

Plantoelichter

Shant Moushegh

Commissie

Zitting

Voorzitter tot 1 sept
Voorzitter vanaf 1 sept
secretaris-lid
Vast lid
Roulerende leden

Centrale Erfgoedcommissie

op woensdag volgens een aan het begin van het jaar vastgesteld schema online

ir. Karianne Vandenbroucke, restauratiearchitect
drs. ing. Natasja Hogen, architectuur- en bouwhistoricus
Romy Schuit, BSc MA, architectuurhistoricus
Kees Doornenbal, restauratie-architect
AvB-arch Marcel Heijmans, restauratie-architect en bouwhistoricus
AvB-arch Rob de Vries, restauratie-architect en bouwhistoricus

Commissie

Zitting

Voorzitter
Secretaris

Second Opinion Commissie

op een nader te bepalen datum per aanvraag; de vergaderingen zijn online

ing. Onno Vlaanderen, architect
Aniek de Jong, MA

Adviseurs van MOOI Noord-Holland in supervisieteams 2024**Bloemendaal****Kwaliteitsteam Bloemendaal aan Zee:**

ing. Nico Zimmermann, architect en
ir. Richard Colombijn, landschapsarchitect
en stedenbouwkundige

Beoordelingscommissie Park Brederode:

ing. Nico Zimmermann, architect

Kwaliteitsteam Park Vogelenzang:

ir. Anke Zeinstra, architect, ir. Daan
Knijnenburg, architect en Bo Jonk,
secretaris

Castricum**K-team Duin en Bosch:**

ir. Willemien van Duin, architect

Q-team Limmer Linten:

ir. Willemien van Duin, architect

Diemen**Q-team Holland Park Diemen:**

ir. Jeroen Hooyschuur, architect

Dijk en Waard**Supervisieteam De Draai:**

ir. Jan-Richard Kikkert, architect

Supervisieteam Stationsgebied:

Laura de Bonth MSc,
stedenbouwkundige

K-team Westerdel:

ir. Debby Alferink, architect

Haarlem**Regieteam Schalkwijk Midden:**

ir. Anouk Vermeulen, architect

Q-team OV-hub Haarlem Nieuw-Zuid:

ir. Miranda Reitsma, stedenbouwkundige

Gebiedsontwikkeling Zuidwest:

ir. Miranda Reitsma, stedenbouwkundige

Zijlweg West:

ir. Miranda Reitsma, stedenbouwkundige

Spaarne Gasthuisbuurt:

ir. Debby Alferink, architect

Selectiecommissie Spaarneboog:

ir. Miranda Reitsma, stedenbouwkundige

Heiloo**K-team Zandzoom:**

ir. Ron Baltussen, architect

Hollands Kroon**Kwaliteitsteam Afsluitdijk:**

ir. Paul Kramer, architect

Hoorn**Previsie Bangert en Oosterpolder:**

ir. Bart Duvekot, architect

Previsie bedrijventerrein 't Zevenhuis en Botlocatie

ir. Bart Duvekot, architect

Previsie Holenkwartier:

ir. Anouk Vermeulen, architect en

ir. Ron Baltussen, architect

Previsie Rozenbuurt:

ir. Anouk Vermeulen, architect

Supervisor hockeyvelden**Nieuwe Steen:**

ir. Ron Baltussen, architect

De Compagnie:

ir. Ron Baltussen, architect

Purmerend**Supervisie Baansteer-Noord:**

ir. Richard Colombijn, landschaps-architect en stedenbouwkundige

Supervisie KopWest:

ir. Dana Ponec, architect

Kwaliteitsteam Waterlandkwartier:

ir. Dana Ponec, architect en

Aniek de Jong, secretaris

Kwaliteitsteam Wheermolen-Oost:

ir. Ben Ewals, stedenbouwkundige

Waterland**Kwaliteitsteam Galgenriet:**

ir. Bastiaan Gribling, stedenbouwkundige

Kwaliteitsteam Sportpark Marken:

ing. Nico Zimmermann, architect

Kwaliteitsteam Dijkversterking Marken:

ing. Hans Boonstra, monumentenadviseur

Zaanstad**Supervisieteam Hoogtij:**

Marlies van Diest, landschapsarchitect en

ir. Bart Duvekot, architect

Supervisieteam Kreekrijk:

ir. Bart Duvekot, architect

Supervisieteam MAAK.Centrum, MAAK.Midden en MAAK.Noord:

Onno Vlaanderen, architect en

drs. ing. Natasja Hogen inzake

MENEBA, architectuurhistoricus

Supervisieteam team MAAK.Zuid:

(Hembrugterrein, Achtersluispolder en Poelenburg & Peldersveld):

Marlies van Diest, landschapsarchitect

De gemeente Amsterdam liet een ploeg medewerkers met masterstudenten van de twee Amsterdamse universiteiten door de wijken uit de 19e eeuw om de gedateerde ordekaarten te actualiseren en herwaarderen.

1.4 Activiteiten en projecten

Het team van MOOI Noord-Holland heeft zich de laatste jaren inhoudelijk heel sterk ontwikkeld, waardoor we gemeenten steeds beter kunnen ondersteunen bij het opstellen van effectief ruimtelijk kwaliteitsbeleid en erfgoedbeleid. Onze medewerkers verdiepen hun kennis en ervaring dankzij het werk in de gemeentelijke adviescommissies – waar ze adviseren over concrete ontwikkelingen – maar ook door literatuurstudie en onderzoek, het werken aan beleidsopdrachten, via participatieprocessen en door cursussen die we op maat maken. Zo organiseerden we voor ons team samen met enkele van onze adviseurs een cursus bouwhistorie die was toegesneden op ons advieswerk en de beleidsopdrachten. En ook via interview en regelmatige kwaliteitscontrole zorgen we dat het niveau van onze producten en adviezen op peil blijft.

Thema's

Het Projectbureau heeft in 2024 een aantal thema's op de agenda gezet. MOOI Noord-Holland is voor een belangrijk deel afhankelijk van de vragen die vanuit gemeenten aan ons gesteld worden, want we hebben maar beperkte middelen om op eigen initiatief een actueel thema uit te diepen en te agenderen. Maar sommige thema's komen provinciebreed (en soms ook landelijk) als vanzelf bovendrijven, bijvoorbeeld duurzaamheid en klimaatadaptatie, fabrieksmatig bouwen, religieus erfgoed of stolpenbeleid.

In 2024 was een pregnant thema de invulling van het brede begrip 'omgevingskwaliteit', dat met de Omgevingswet een wettelijke basis heeft gekregen. In veel gemeenten ontstaat de behoefte om het vigerende welstands- of ruimtelijke kwaliteitsbeleid te moderniseren en daarmee Omgevingswet-proof te maken. Ook voor ons is dit een interessante zoektocht. In de Omgevingswet is het begrip omgevingskwaliteit breed gedefinieerd: landschap en natuur, stedenbouw, architectuur en cultureel erfgoed. Hoe vat je dit alles samen in één nota omgevingskwaliteit? Hoe maak je deze nota bruikbaar als kader voor de gemeentelijke adviescommissie, maar ook inzichtelijk voor gemeentebesturen, ambtenaren en burgers? En is er dan nog apart beleid nodig op het vlak van bijvoorbeeld agrarisch of religieus erfgoed of landschap? Dat zijn ingewikkelde vraagstukken waar we de laatste tijd onder meer voor gemeenten Ouder-Amstel, de BUCH, Haarlemmermeer, Wijdmeren, Den Helder, Hollands Kroon en Diemen in zijn gedoken met onze eigen professionals en externe specialisten.

Cultuurhistorie in de Omgevingswet

Tegelijk denken gemeenten na over hoe ze cultuurhistorische waarden het beste kunnen beschermen onder de Omgevingswet. Het aanwijzen van gemeentelijke monumenten blijft voor veel gemeenten een logische en duidelijke manier om het karakter van de gemeente te verankeren en een zorgvuldige omgang met identiteitsbepalende gebouwen en structuren te verzekeren. Voordeel van deze manier van beschermen is dat het gemeentelijk monument van binnen en van buiten, aan alle zijden beschermd is en ingrijpende wijzigingen en sloop altijd vergunningplichtig zijn. Bij de selectie van potentiële monumenten en het opstellen van redengevende omschrijvingen zijn onze medewerkers ook in 2024 weer heel druk geweest. Het is een inspirerende en bijzondere taak. Je komt als erfgoeddeskundige op fascinerende plekken in de provincie, voert indringende en enthousiaste gesprekken en leert ongelooflijk veel over de Noord-Hollandse geschiedenis.

Maar er zijn veel gemeenten die andere manieren onderzoeken om cultuurhistorische waarden te borgen bij nieuwe ontwikkelingen. Sommige wijzen beeldbepalende of karakteristieke panden aan, anderen werken met beschermde stads- of dorpsgezichten en weer anderen stellen ordenkaarten op of definiëren beschermde gebieden in de nota omgevingskwaliteit (het welstandsbeleid). Zo liep in de gemeente Amsterdam een ploeg medewerkers met masterstudenten van de twee Amsterdamse universiteiten door de wijken uit de 19e eeuw om de gedateerde ordekaarten te actualiseren en herwaarderen. Een pittige maar leerzame en inspirerende klus, waar ook de stadsdeelbestuurders, betrokken leden van de klankbordgroep en veel bewoners nieuwsgierig naar bleken te zijn.

Participatie en vrijwilligers

Bij al deze projecten betrekken we een zo breed mogelijke groep ambtenaren, gemeente-bestuurders, maatschappelijke organisaties, ondernemers, lokale experts, erfgoedvrijwilligers en andere inwoners. We ontdekken steeds meer hoe waardevol de inbreng van al deze partijen is om erachter te komen wat nou exact de karakteristiek is van een plek, waar de kwaliteiten in zitten, waar waarde aan gehecht wordt (en waarom), waar frustraties vandaan komen, welke verhalen er te vertellen zijn en waar we op moeten letten bij het opstellen van beleid. Wat werkt wel en niet, wat is voor een gemeente een goed instrument? Om hierachter te komen voeren we het gesprek op de plek: in gemeentehuizen en kerken, op boerenerven, dijken en stadspaleizen, en soms achter het beeldscherm in Teams. De input die we in deze participatiesessies ophalen verwerken we in beleidsnota's en artikelen. De gesprekken verdiepen onze kennis en begrip van onze mooie provincie.

Als lid van het landelijk netwerk dat verenigd is in Stichting OPEN (het platform van samenwerkende erfgoedhuizen) zetten we ons bovendien in voor de grote groep erfgoedvrijwilligers die in Noord-Holland actief is. We ondersteunen vrijwilligers door middel van samenwerking, kennisdeling en innovatie en documenteren belangrijke tradities en verhalen. Twee van onze medewerkers zijn actief binnen Erfgoed Jong, een onafhankelijk landelijk netwerk van en platform voor jongeren tussen 16 en 30 jaar met interesse in én een mening over erfgoed dat door OPEN wordt gefaciliteerd. Op die manier onderhouden we warme banden met uiteenlopende erfgoedgemeenschappen in en buiten de provincie.

Het omgaan met complex gebouwd erfgoed

In diverse projecten ervaren we dat niet alleen de cultuurhistorische en ruimtelijke waarden van erfgoed van belang zijn, maar bijvoorbeeld ook de sociale, maatschappelijke en culturele waarden. Erfgoed gaat over gemeenschappen, mensen en emoties en dat maakt de omgang ermee complex en gevoelig. Dat vraagt om integraal onderzoek, nauwe samenwerking tussen professionals en belanghebbenden en creatief beleid dat recht doet aan erfgoedwaarden, terwijl tegelijkertijd ruimte moet worden geboden voor een nieuwe, duurzame toekomst. Bijvoorbeeld als het gaat om het grote aantal kerkgebouwen die de deuren moet sluiten, waar gezocht moet worden naar een nieuwe functie en nieuwe gebruikers. En als we kijken naar de typische Noord-Hollandse stolpboerderijen, zien we de invloed van ontwikkelingen in de agrarische sector. Veel gemeenten zoeken hierin ondersteuning. MOOI Noord-Holland heeft de afgelopen jaren verschillende gemeenten begeleid bij het opstellen van een kerkenvisie: een gemeentelijke visie op religieus erfgoed. De rijksoverheid heeft daar in de periode 2019-2021 budget voor beschikbaar gesteld, waar gemeenten dankbaar gebruik van maakten. Tijdens de kerkenvisietrajecten van MOOI Noord-Holland zijn gesprekken gevoerd op locatie met de kerkbesturen en -eigenaren over de gebouwen, het gebruik en vooral ook de toekomst. Daarnaast zijn bredere participatierondes georganiseerd. In 2024 is gewerkt aan kerkenvisies voor de gemeenten Medemblik, Gooise Meren en Purmerend. Om gemeenten inspiratie en praktische handvatten te bieden om aan de slag te gaan met religieus erfgoed en te blijven, ook na een kerkenvisie-traject, is in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Federatie Grote Monumentengemeenten (FGM) en Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Programma Toekomst Religieus Erfgoed (PTRE)

Renee Stroomer houdt een presentatie op een werksessie voor de selectie van potentiële monumenten in de gemeente Purmerend.

Erfgoedvrijwilliger.nl organiseerde in samenwerking met het Steunpunt de inspiratiebijeenkomst Samen voor erfgoed.

de handreiking *Religieus erfgoed in beweging – samen bouwen aan de toekomst* opgesteld. De handreiking is het resultaat van landelijk onderzoek waarbij samen is gewerkt met een aantal projectpartners in andere provincies.

Ook agrarisch erfgoed stond hoog op de agenda. Zo is – als vervolg op de Noord-Hollandse stolpenwaarderingskaart – gewerkt aan provinciale stolpenrichtlijnen voor gemeentelijk beleid. In 2024 is met gemeente Purmerend gestart aan het omvormen van de richtlijnen tot lokaal stolpenbeleid. Het abstracte beleid wordt zeer concreet als we met een gemeente, een stolpeigenaar, ontwerper en andere experts om tafel gaan met de stolpenconsulent om over een herontwikkeling te praten die niet in het omgevingsplan past. Wat zijn voorwaarden om iets toe te staan, hoe vinden we een balans tussen publieke en private belangen, en hoe bereik je goede omgevingskwaliteit in zo'n proces? De stolpenconsulent heeft initiatiefnemers en gemeenten begeleid bij splitsings- en herbestemmingstrajecten van stolpen, waarbij adviezen werden gegeven over behoud, restauratie en nieuwe functies, met respect voor het oorspronkelijke karakter en het landschap waarin de stolpen zich bevinden. Zo streeft MOOI Noord-Holland ernaar om goede omgevingskwaliteit te bereiken bij ingewikkelde, uitdagende kwesties.

Arie Keppler Prijs 2024

Sinds 2001 reikt MOOI Noord-Holland om de twee jaar de *Arie Keppler Prijs* uit, dé prijs voor ruimtelijke kwaliteit in Noord-Holland. Deze editie boog de zes koppige vakjury zich over 98 inzendingen. Er werden actuele onderwerpen, zoals de omgang met landschap en erfgoed, woongenot, sociale samenhang, circulariteit en biodiversiteit geagendeerd. Dit resulteerde in eigen prijscategorieën met acht nominaties en vier winnaars.

MOOI Noord-Holland hoopt met de Arie Keppler Prijs de belangstelling van politici, bestuurders, opdrachtgevers en het grote publiek voor architectuur, cultuurhistorie, stedenbouw en landschapsontwikkeling te bevorderen.

Helpt het?

In deze editie formuleerde de jury één simpele vraag waarop een winnaar van de Arie Keppler Prijs een volmondig 'ja' moest antwoorden, namelijk: helpt het? Helpt een project bij de grote problemen die we nu moeten oplossen? Nodigt het uit tot sociale saamhorigheid? Geeft het de toon aan door een radicaal andere aanpak? Leidt een gevoelige ingreep in stad, dorp of landschap tot een

herwaardering van het bestaande? Is er sprake van meervoudig ruimtegebruik en een zorgvuldige benutting van water, bodem en ecologie? De beschouwingen en de overwegingen van de jury zijn weergegeven in het [juryrapport](#).

Vier thema's met vier winnaars en een publieksprijs

De prijsuitreiking vond plaats in het prijswinnende project restaurant Kastan in Hoofddorp. Samen met gemeente Haarlemmermeer organiseerden we een inspirerende middag met een excursie, lezing en feest voor deelnemers, genomineerden, prijswinnaars en belanghebbenden. Esther Rommel, gedeputeerde van provincie Noord-Holland, reikte namens de jury de prijzen uit en gaf toelichting op de vier thema's.

Verhalenvertellers - Door bestaande identiteitsdragers een toekomst te geven, krijgen nieuwe ontwikkelingen betekenis. Verhalenvertellers hebben oog voor erfgoed en doorgronden het DNA van een gebied, landschap of gebouw en zetten ontwerpkracht in om het verhaal van de plek te vertellen en daar een nieuw hoofdstuk aan toe te voegen.

Winnaar: Stadhuis Den Helder

Genomineerd: Hospice Het Tweede Huis (gemeente Hollands Kroon), Nationaal Holocaust Museum (gemeente Amsterdam)

Baanbrekers - Baanbrekers onderscheiden zich door hun innovatieve blik op duurzaamheid. Ze zetten ontwerpend onderzoek in om met antwoorden te komen op urgente vragen. Ze agenderen maatschappelijke misstanden, verkennen de grenzen van hun vakgebied en benutten eigen projecten om te experimenteren en hun kennis verder te brengen.

Winnaar: Gerritshoeve/ Kastan, restaurant (gemeente Haarlemmermeer)

Genomineerd: Passiehuis in de Westelijke Tuinsteden, woonhuis (gemeente Amsterdam), Circulaire sporthal Bredius (gemeente Gooise Meren)

Het Noord-Hollandse publiek was het eens met de vakjury en koos restaurant Kastan als publiekswinnaar

Winnaar Verhalenvertellers: Stadhuis Den Helder.

Winnaar Baanbrekers: Gerritshoeve/Kastan.

Winnaar: Thuis in de stad: De Jakoba.

Winnaar Nuts plus: Piekberging.

Thuis in de stad - Het wonen in de stad is een sociaalmaatschappelijke opgave. Door de woningnood staat de kwaliteit van woongebouwen onder hoge druk, terwijl samen wonen op een relatief klein oppervlak vraagt om bijzondere woonvormen, met sterke collectieve voorzieningen die de sociale samenhang in een wijk bevorderen en eenzaamheid tegengaan.

Winnaar: De Jacoba, 135 sociale huurappartementen, collectieve tuin en entree, commerciële ruimtes, fietsenparkeervoorziening (gemeente Amsterdam)

Genomineerd: Wooncoöperatie De Warren, 36 appartementen voor sociale- en middenhuur (gemeente Amsterdam), Jonas, een mix-use gebouw met 273 woningen, collectieve ruimtes en commerciële ruimtes (gemeente Amsterdam)

Nuts Plus - De komende jaren zal een grote hoeveelheid nutsvoorzieningen op het Noord-Hollandse landschap afkomen, zoals gemalen, transformatiestations en energiehubs. Deze voorzieningen worden vaak stiefmoederlijk behandeld. De nutsvoorzieningen die worden gehuldigd zijn meer dan nuttig. Ze zijn mooi, hebben verblijfskwaliteit en doen iets voor hun omgeving.

Winnaar: Piekberging (gemeente Haarlemmermeer)

Genomineerd: Warmte Overdracht Station (gemeente Amsterdam), Alliander Westpoort (gemeente Amsterdam)

De jury van de Arie Keppler Prijs 2024 bij de Piekberging in de gemeente Haarlemmermeer.

Winnaar

ARIE KEPPLER PRIJS 2024

MOOI Noord-Holland
Verhalenvertellers

keu dsbestuur om
en. D ont wat ze is:
th stad.

Winnaar Baanbrekers Gerritshoeve / Kastan Hoofddorp tijdens de
prijsuitreiking van de Arie Keppler Prijs 2024 in Gerritshoeve/Kastan.

Wethouders ontmoeten elkaar bij
Buurtboerderij Fronik in Zaandam.

1.5 Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland

Het Steunpunt ondersteunt gemeenten bij hun erfgoedtaken. MOOI Noord-Holland voert het Steunpunt uit in opdracht van provincie Noord-Holland. Dat stelt ons in de gelegenheid om veel moois te organiseren, schrijven, onderzoeken en faciliteren. Daarmee hebben we als Steunpunt in het afgelopen jaar ambtenaren en gemeente-bestuurders door heel Noord-Holland kunnen bijstaan in hun inzet voor het erfgoed in onze provincie.

Ondersteuning van ambtenaren erfgoed en hun collega's

Het afgelopen jaar mochten we een breed scala aan ambtenaren ondersteunen met ons werk. We beantwoordden allerlei vragen van de 'klassieke' erfgoed-ambtenaar over subsidieverordeningen en aanwijzingsprocedures, maar we verbreedden onze blik ook naar hun collega-ambtenaren. Zo organiseerde het Steunpunt een masterclass voor ambtenaren in het sociaal domein die breed bezocht werd, en spraken we met ambtenaren landschap en hun collega's bij waterschappen over historische waterstructuren. Tijdens ons jaarlijks symposium over de Omgevingswet (Samen Slimmer) ontmoetten erfgoedambtenaren ook hun collega-planologen, -stedenbouwkundigen en -juristen. De masterclass over natuurinclusieve monumenten werd ook gevolgd en bekeken door ecologen en ambtenaren erfgoed. Ook dit jaar hebben we weer de erfgoedambtenaar en haar of zijn collega's willen enthousiasmeren en inspireren over erfgoed.

Ontmoetingen op inspirerende locaties

Het Steunpunt organiseerde activiteiten op tal van bijzondere plekken in ons mooie Noord-Holland waar we met open armen ontvangen werden door erfgoedvrijwilligers. Voor de lente-excursie landden we in het Gooi waar vrijwilligers ons meenamen naar Museum Hofland, historische grafheuvels, de hei, het beschermd gezicht Laren en gebiedsontwikkeling Crailo. Op Wieringen vond de lancering plaats van ons archeologietijdschrift Schatrijk in een rijksmonumentaal kerkje aan het wad. De bijeenkomst Samen voor Erfgoed vond ook plaats in een kerk, dit keer in hartje Alkmaar, waar vrijwilligers en erfgoedambtenaren elkaar ontmoetten. In Zaandam bezochten flink wat wethouders Buurtboerderij Fronik, waar vrijwilligers een lunch verzorgden en de bestuurders rondleidden door deze bijzondere plek. Door op dit soort locaties samen te komen, faciliteren we ontmoeting en kennisdeling.

Excursie Bodembiennale 2024.

Deelnemers van de Lente-excursie luisterend naar een ambtenaar in Hilversum.

Gesprekken over actuele thema's

Inhoudelijk stonden we dit jaar ook niet stil. Onze handreiking over historische waterstructuren adresseert een urgent thema voor het Noord-Hollands landschap. We spraken met waterschappen en gemeenten en schreven een toegankelijk boekje over hoe gemeenten waterstructuren kunnen beschermen in het omgevingsplan. De Omgevingswet vroeg het hele jaar aandacht: we schreven een tweede handreiking over de verschillende beschermingsvormen voor erfgoed in het omgevingsplan. Naar de online masterclass hierover keken zo'n tachtig deelnemers live mee. We exploreerden thema's rondom natuur-inclusieve monumenten en het in situ behoud van archeologische vondsten. Ook publiceerden we dit jaar twee tijdschriften; in Ode stond watererfgoed centraal en (de allerlaatste editie van) Schatrijk belichtte het archeologisch erfgoed van de Rede van Texel.

Het Noord-Hollandse publiek was het eens met de vakjury en koos restaurant Kastan als publiekswinnaar

Project uitgelicht: Bodembiënnale

Op 17 oktober vond de Bodembiënnale plaats in de Michaëlskerk in Oosterland op Wieringen. Landschapsarchitect Berte Daan trapte de dag af met een lezing over de invloed van de bodem op de mens. Zij daagde de circa vijftig deelnemers uit om te switchen van perspectief en out of the box te denken in hun dagelijkse werkzaamheden. Het middagprogramma bestond uit lezingen en excursies met medewerking van lokale vrijwilligers, gemeenten, de RCE, Museum Kaap Skil en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Zo was er een tweegesprek tussen Liselore Muis (RCE) en Marion Barth (museum Kaap Skil) over de impact van de vondst van de beroemde jurk uit het palmhoutwrak bij Texel. Vrijwilligers en ambtenaren van de gemeente Hollands Kroon namen het publiek mee in de vondst van 'boegbeeld Barry' en landschapsarchitect Henk van Blerck organiseerde een wandeling door het landschapsplan van Wieringen. Aan het eind van de dag werd ons archeologietijdschrift Schatrijk gelanceerd door de gedeputeerde, en uitgereikt aan wethouders van Den Helder, Texel en Hollands Kroon.

2. Kengetallen en financieel resultaat

In de volgende paragrafen treft u een samenvatting van de jaarrekening 2024 aan. Voor een volledig inzicht in de resultaten en de vermogenspositie dient kennis genomen te worden van de gehele jaarrekening van de stichting.

Het Steunpunt organiseerde een digitale Masterclass
Erfgoedbescherming in het omgevingsplan.

2.1 Accountantsverklaring

De jaarrekening van Stichting MOOI Noord-Holland is gecontroleerd door Omnyacc Accountants & Adviseurs. De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende controleverklaring.

MOOI Noord-Holland valt onder de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De toegekende bezoldiging aan topfunctionarissen blijft onder de in de wet gestelde normbedragen.

2.2 De organisatie en het advieswerk in cijfers

Aantallen				
	2024	2023	2022	2021
Behandelende nieuwe plannen	4.444	4.551	4.902	5.466
Totaal behandelde plannen	8.157	8.266	8.639	9.405
Plannen met negatief advies	1278	977	773	908
Aantal plannen met bezoek	6.197	3.340	3.678	3.661
Noord-Hollandse gemeenten	44	44	44	47
Aangesloten gemeenten (omgevingskwaliteit)	37	36	36	35
Niet omgevingskwaliteit maar wel monumenten	1	1	1	1

2.3 Financiële kengetallen, baten en lasten

Activa en passiva, baten en lasten		In duizenden euro's		
	2024	2023	2022	
Eigen vermogen	1.715	1.667	1.661	
Opbrengst verstrekte adviezen	2.318	2.189	2.128	
Saldo baten en lasten na belastingen en inflatiecorrectie eigen vermogen	7-	57-	242-	

Financiële kengetallen			
	2024	2023	2022
Solvabiliteit	70,6%	71,5%	69,6%
Rentabiliteit van het eigen vermogen	2,9%	0,3%	-4,1%
Current Ratio	2,5	2,6	2,4

2.4 Vermogensoverzicht

Activa			Bedragen in euro's	
Vaste activa		31-12-2024	31-12-2023	
Immateriële vaste activa		47.711	73.304	
Materiële vaste activa		48.800	16.327	
Financiële vaste activa		515.000	521.213	
Totaal vaste activa		611.511	610.844	
Vlottende activa				
Vorderingen		1.336.067	1.220.281	
Liquide middelen		482.441	499.842	
Totaal vlottende activa		1.818.508	1.720.123	
Totaal activa		2.430.019	2.330.967	

Passiva			Bedragen in euro's	
		31-12-2024	31-12-2023	
Eigen vermogen begin boekjaar		1.667.062	1.661.426	
Resultaat lopend boekjaar		47.651	5.636	
Eigen vermogen einde boekjaar		1.714.713	1.667.062	
Kortlopende Schulden+voorzieningen		715.306	663.905	
Totaal passiva		2.430.019	2.330.967	

2.5 Overzicht van baten en lasten

Bedrijfsopbrengsten	Bedragen in euro's		
	2024	2023	2022
Netto Omzet	3.605.522	3.242.448	3.050.469
Directe kosten	1.428.225	1.419.419	1.398.059
Bruto resultaat	2.177.297	1.823.029	1.652.410

Bedrijfslasten	Bedragen in euro's		
	2024	2023	2022
Personeelskosten (inclusief bestuurskosten)	1.731.063	1.457.063	1.352.069
Huisvestingskosten	95.777	93.835	80.483
Bureaunkosten	165.626	160.668	149.833
Vervoerskosten	32.151	30.408	28.704
Public relations	56.526	16.606	63.655
Algemene kosten	19.919	43.808	41.898
Afschrijvingen op materiële vaste activa	41.293	38.205	38.400
Totaal lasten	2.142.355	1.840.593	1.755.042
Bedrijfsresultaat	34.942	17.564-	102.632-
Financiële baten en lasten	22.001	23.834	21.238
Saldo van baten en lasten vóór belastingen	56.943	6.270	81.394-
Vennootschapsbelasting	9.292	634	12.672-
Saldo van baten en lasten ná belastingen	47.651	5.636	68.722-
Inflatiecorrectie eigen vermogen	55.013	63.348	173.014
Saldo na inflatiecorrectie eigen vermogen	7.362-	57.712-	241.736-

2.6 Grondslagen van balanswaardering en resultaatbepaling

Algemeen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat berusten op grondslagen van verkrijgingsprijs of nominale waarde, tenzij hierna anders is vermeld. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Immateriële vaste activa aangeschaft gedurende het boekjaar worden tijdsgelang afgeschreven en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Materiële vaste activa aangeschaft gedurende het boekjaar worden tijdsgelang afgeschreven en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

Vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden

De opgenomen posten zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vennootschapsbelasting

De belasting is gebaseerd op het resultaat in de jaarrekening met inachtneming van de permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening. De berekening vindt plaats tegen het actuele belastingtarief. Het tijdelijke verschil met de op basis van de fiscale winstberekening verschuldigde belasting komt tot uitdrukking in de voorziening voor latente belastingverplichtingen.

De betrokken wethouders en Gedeputeerde
Beemsterboer met de laatste editie van
Schatrijk, op het wad bij Wieringen.

Colofon

Samenstellers

Dorine van Hoogstraten
Jef Mühren
Estelle Timmerman
Sanne Veersema - van Zoest
Renate de Visser

Met bijdragen van

Richard Cabri
Anna Groentjes
Dorine van Hoogstraten
Aniek de Jong
Bo Jonk
Jef Mühren
Inge den Oudsten
Romy Schuit
Renate de Visser

Beeldredactie

Estelle Timmerman
Sanne Veersema - van Zoest

Beeldverantwoording

André Russcher: cover, p. 8-9, p. 36,
p. 66-67, p. 70 (onder)
Anna Groentjes: p. 56
Inge den Oudsten: p. 50-51,
p. 60 (onder), p. 68
Stefan Mueller: p. 63 (boven)
Kees van der Veer: p. 63 (onder)
Sebastian van Damme: p. 64 (boven)
Jos de Wilde: p. 64 (onder)
Hester Berkelmans: p. 30-31, p. 34
Overige foto's: MOOI Noord-Holland

Ontwerp

Funcke

Uitgave

MOOI Noord-Holland
adviseurs omgevingskwaliteit
Emmastraat 1111814 DP Alkmaar
T 072 520 44 59
info@mooinoord-holland.nl
www.mooinoord-holland.nl
Alkmaar, juni 2025

MOOI Noord-Holland adviseurs omgevingskwaliteit

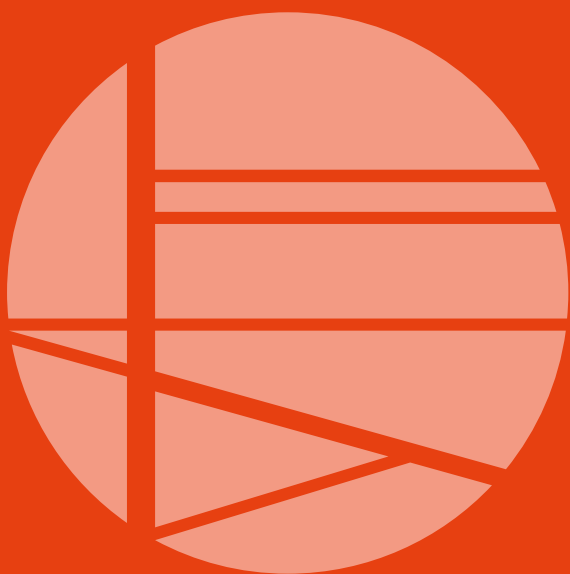
MOOI Noord-Holland is de onafhankelijke en niet-commerciële adviesorganisatie op het gebied van landschap, stedenbouw, architectuur en cultuurhistorie in Noord-Holland. Deskundig adviseur, creatief meedenker, procesbegeleider en grossier in ruimtelijke kennis.

MOOI Noord-Holland

- ondersteunt gemeenten in Noord-Holland
 - brengt een netwerk van deskundigen samen
 - faciliteert onafhankelijke adviescommissies
 - stimuleert het gesprek over omgevingskwaliteit
 - begeleidt ontwerpprocessen en onderzoek
 - helpt bij het opstellen van ruimtelijk beleid
 - organiseert lezingen, excursies en cursussen
 - denkt creatief mee bij ontwerp
 - grossiert in ruimtelijke kennis
- en doet dit betrokken en belangeloos.

Nieuwsgierig wat MOOI Noord-Holland u kan bieden?

Bel ons kantoor in Alkmaar: T 072 520 44 59
Mail naar info@mooinoord-holland.nl
Of kijk op www.mooinoord-holland.nl
U kunt ons ook volgen op twitter via
[@MOOI_NH](https://twitter.com/MOOI_NH)

MOOI
NOORD-
HOLLAND

ADVISEURS
OMGEVINGSKWALITEIT

Emmastraat 111
1814 DP Alkmaar

T 072 520 44 59
info@mooinoord-holland.nl
www.mooinoord-holland.nl
[@MOOI_NH](https://www.instagram.com/MOOI_NH)

